

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 85 0 К 080908 21 Квлз
Бања Лука 08.02.2023. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Даниеле Миловановић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, др Велка Икановића, Весне Антонић и Горане Микеш, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног М.З., због кривичног дјела тјелесна повреда из члана 131. став 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђеног, адвоката Душана Тодоровића, из Д., поднијетом против пресуде Окружног суда у Добоју број 85 0 К 080908 21 Кж од 18.02.2021. године, у сједници вијећа одржаној дана 08.02.2023. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се као неоснован захтјев за заштиту законитости браниоца осуђеног М.З., поднесен против правоснажне пресуде Окружног суда у Добоју број 85 0 К 080908 21 Кж од 18.02.2021. године.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Добоју број 85 0 К 080908 21 Кж од 18.02.2021. године одбијена је као неоснована жалба браниоца оптуженог и потврђена пресуда Основног суда у Добоју број 85 0 К 080908 19 К од 12.10.2020. године којом је оглашен кривим М.З. због кривичног дјела тјелесне повреде из члана 131. став 1. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 64/17 и 15/21-у даљем тексту: Кривични законик), за које дјело му је изречена условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) мјесеца и истовремено одређено да се утврђена казна неће извршити, уколико оптужени у року од једне године од дана правоснажности пресуде, не учини ново кривично дјело. Истом пресудом оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 200,00 КМ и паушал суду у износу од 150,00 КМ, а оштећена П.Е., је са имовинскоправним захтјевом упућена на парнични поступак.

Против цитиране пресуде окружног суда захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) благовремено је поднио бранилац осуђеног, адвокат Душан Тодоровић из Д. због повреде Кривичног закона и повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, с приједлогом да се у

цјелини укину и другостепена и првостепена пресуда или само другостепена пресуда и предмет врати на ново одлучивање.

Врховни суд Републике Српске је у смислу одредбе члана 353. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, у даљем тексту: ЗКП РС) примјерак Захтјева са списима предмета првостепеног суда доставио на одговор републичком јавном тужиоцу.

У одговору на Захтјев републички јавни тужилац Живана Бајић је оспорила основаност захтјева и предложила да се исти одбије као неоснован.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се примјеном одредби члана 354. став 1. ЗКП РС ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позива подносилац Захтјева, те након што је размотрио списе предмета са пресудама против којих је Захтјев поднесен, одлучио је као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. ове законске одредбе. Ограничењима из става 2. искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, а на наведене повреде материјалног и процесног закона се није могуће позивати у Захтјеву, ако нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку), док је ограничењима из става 3. искључена могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У конкретном случају поднесеним Захтјевом браниоца осуђеног цитирана правоснажна пресуда се побија по основу оба наведена законска основа, с тим што повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС није била изнесена у жалби браниоца на првостепену пресуду, што у смислу цитиране одредбе члана 350. став 2. ЗКП РС представља законску претпоставку за позивање на ову повреду у захтјеву за заштиту законитости, међутим како се повреда права на одбрану као битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС у конкретном случају везује и за жалбени поступак, то је поднесени Захтјев у сегменту овог разлога побијања пресуде разматран искључиво у контексту тврдњи о повреди права на одбрану учињеној у поступку по жалби. У уводном дијелу Захтјева није конкретизован неки од облика повреде Кривичног закона прописаних одредбама члана 312. ЗКП РС, међутим у образложењу се експлицитно означава повреда Кривичног закона која је прописана под тачком в) цитиране законске одредбе и огледа се у постојању околности које искључују кривично гоњење (нема приједлога оштећене за кривично гоњење), а разлозима у образложењу се имплицитно сугерише и онај облик повреде Кривичног закона који је прописан под тачком б) исте законске одредбе (постојање околности које искључују кривичну одговорност) тврдњом

да је предметно кривично дјело оптужени починио из нехата, а одредба члана 131. Кривичног законика (којом је инкриминисано кривично дјело тјелесне повреде) изричито не прописује кривичну одговорност за нехатно извршење овог кривичног дјела.

Према тврдњи Захтјева повреду права на одбрану из одредбе члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС другостепени суд је починио на начин што се у оспореној пресуди, није ни осврнуо на жалбене приговоре којим је указано на то које услове приједлог мора испуњавати да би се сматрао приједлогом оштећеног за кривично гоњење (апострофирајући да приједлог за кривично гоњење није поднесен у форми посебног акта достављеног тужилаштву, те да оштећена изјаву није дала у својству оштећене него у својству свједока приликом саслушања пред полицијом).

На наведеном приговору Захтјева не може се темељити тврдња о повреди права на одбрану као битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС учињеној у жалбеном поступку.

Наиме, када су у питању одлуке суда више инстанце донесене у поступку по жалби (с обзиром на природу одлуке), према пракси Европског суда за људска права, суштински захтјев који се пред суд поставља је да виши суд укаже на то да је размотрио питања истакнута у жалби која су била од суштинског значаја (Европски суд, *Хелле против Финске*, 1997-VIII, 26 EHRR 159) и да жалбу није одбио прије него што ју је претходно размотрио (Европски суд, *Линднер I Хаммермауер против Румуније*, ХУДОЦ [2002]).

У конкретном случају све релевантне жалбене приговоре браниоца осуђеног, укључујући и приговор који Захтјев апострофира (којим се тврди да оштећена није поднијела приједлог за кривично гоњење оптуженог) другостепени суд је прије доношења одлуке о жалби размотрио и дао разлоге због којих те приговоре није прихватио као основане а у погледу наведеног приговора ти разлози су дати на страници 2. пасус 2. другостепене пресуде. Слиједом тога нема мјеста тврдњи Захтјева о учињеној повреди права на одбрану у жалбеном поступку. Ову повреду није могуће заснивати на приговору којим се доводи у питање валидност датих разлога другостепене пресуде којима образлаже неоснованост жалбених приговора.

Чињенична тврдња Захтјева да је кривични поступак у овом предмету покренут по оптужници јавног тужиоца и правоснажно окончан побијаном пресудом без приједлога оштећене, те да је на тај повријеђен Кривични закон у одредби члана 312. тачка в) ЗКП РС у виду постојања околности које искључују кривично гоњење, нема упориште у садржају списка предмета.

Наиме, кривично гоњење за кривично дјело тјелесне повреде из члана 131. став 1. Кривичног законика (на које се осуда по правоснажној пресуди односи) условљено је постојањем приједлога оштећеног, а оштећена у конкретном случају је истог дана када је према њој почињено кривично дјело (14.04.2019.

године) пријавила кривично дјело и осуђеног као починиоца Полицијској станици 1 ПУ Добој (што произлази из Службене забиљешке број .../19 од 14.04.2019. године), а потом на записник о њеном саслушању пред овлашћеним полицијским службеником ове Полицијске станице дана 18.04.2019. године, изричито изјавила да ставља приједлог као оштећена надлежном тужиоцу ОЈТ Добој за кривично гоњење учиниоца дјела. На описани начин оштећена је експлицитно, недвосмислено и непосредно након извршења дјела изразила свој став да тражи кривично гоњење оптуженог за наведено кривично дјело, па нема мјеста тврдњи Захтјева да приједлог оштећене за кривично гоњење није поднесен и да је у изостанку тог приједлога садржана повреда Кривичног закона у виду постојања околности које искључују кривично гоњење. Ирелевантан је приговор Захтјева заснован на тврдњи да приједлог оштећена није дала у посебном акту и исти доставила непосредно тужиоцу, јер закон не прописује нити посебну форму (писмену или усмену на записник), а ни посебне елементе којим би била условљена ваљаност приједлога за кривично гоњење, као ни обавезу да оштећени приједлог може доставити искључиво непосредно тужиоцу а не посредством полицијских органа Републике Српске.

Када су у питању кривична дјела за која се гони по приједлогу оштећеног, по оцјени овог суда, од суштинског значаја су чињенице да је оштећени свој став у погледу кривичног гоњења исказао у законском року (три мјесеца од сазнања за кривично дјело и извршиоца), на недвосмислен начин било у форми изјаве (писмене или дате на записник) достављене јавном тужиоцу непосредно или посредством полицијских органа. Према становишту овог суда израженом у неколико одлука донесених по захтјеву за заштиту законитости и поднесена кривична пријава од стране оштећеног се сматра приједлогом за кривично гоњење, а ова претпоставка, по Закону о измјенама и допунама ЗКП РС („Службени гласник Републике Српске“ број: 15/21) важи, поред кривичне пријаве, и за приједлог оштећеног за остваривање имовинскоправног захтјева.

Аргументима Захтјева тврдња о повреди Кривичног закона из одредбе члана 312. тачка в) ЗКП РС се изводи из приговора о мањкавости чињеничне основе побјане пресуде у сегменту чињеница од значаја за постојање кривичне одговорности осуђеног тврдњом да се настала последица код оштећене (тјелесна повреда) не може приписати умишљају осуђеног него његовом нехату, па како за кривично дјело учињено из нехата починилац одговара само онда када то закон изричито одређује, а за кривично дјело тјелесне повреде из члана 131. Кривичног законика није прописана одговорност и за нехат, то представља околност која искључује кривичну одговорност. Дакле, Захтјевом се првенствено оспорава правилност утврђеног умишљајног облика виности осуђеног при извршењу дјела (што представља приговор чињеничног карактера) а потом из тога изводи и повреду Кривичног закона у виду постојања околности која искључује кривичну одговорност осуђеног.

На изнесеним аргументима се не може градити теза Захтјева о повреди Кривичног закона у наведеном облику, јер повреда Кривичног закона као основ

за подношење овог ванредног правног лијека против правоснажне пресуде, у смислу цитираних одредби члана 350. ЗКП РС, подразумијева да су у тој пресуди потпуно и правилно утврђене одлучне чињенице, а да је правилном примјеном закона на такву чињеничну основу, требало донијети другачију пресуду. Закон не предвиђа могућност побијања правоснажне пресуде овим ванредним правним лијеком због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, а слиједом тога повреда Кривичног закона, као законски разлог за овај правни лијек, се не може градити на тези о мањкавој чињеничној основи пресуде.

Из наведених разлога, овај суд налази да поднесени Захтјев браниоца осуђеног није основан, јер повреде закона на које се позива подносилац Захтјева нису учињене, на што се и у одговору републичког јавног тужиоца на тај Захтјев правилно указује, ради чега је овај суд у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучио као у изреци, тако што је Захтјев, као неоснован, одбио.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Даниела Миловановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић